

Zæpp

en revy om vold i bildemedier

av

Tord Akerbæk

Dokument:

Zæpp

/home/tord/skrift/vold/vold.odt

totalt 56 sider

24/1 2010

Kontakt:

Tord Akerbæk

Iddeveien 48 1769Halden

+47 92228691

<http://www.akerbaek.no/>

tord@akerbaek.no

Historikk:

Skrijvingen er påbegynt 20 desember

1999 på oppdrag av Teater Forum.

Skrivearbeidet er støttet av Norsk

filmtilsyn.

Takk til Evelin Hund, Jorunn Danielsen

og Erik Juel for språklig bistand.

Manuset er forkorta etter forslag fra

instruktør, desember 2000.

Ny versjon til Halden vg skole 2009

På kino

«Blir barn aggressive av å se vold på fjernsyn eller video? Har dagens barn et høyere angstnivå fordi de har sett så mye vold på fjernsynet? Hvordan kan barn se forskjell på underholdende vold og virkelig vold? Ser aggressive barn mer vold enn snille barn?»

Anita Werner - Barn i fjernsynsalderen - 1997.

(A og B kommer ut fra en kinoforestilling. De hopper, sparker, tar kvelertak på hverandre etc.)

A

Ra-ta-ta-ta-ta!

B

Så du det, eller?

A

I'm bad!

B

Så du det?

A

I'm bad!

B

Fytte grisen! Fytte grisen!

A

I'm baaaaad!

(Snakker til imaginære forbipasserende.)

B

Har du sett noe så dritschtøgt!

A

Bad!

B

Fy søren, og så bare tok han fram den gønnærn!

A

I'm eeeeevil!

B

Så du det øye bare poppa ut!

A

Evil, madam.

B

Og så bare løfta'n opp den snuten og hev'n rett i det derre alteret og så sa'n:

A

I'm bad!

B

Og når han sto midt på T-banen og bare venta på at toget skulle krasje. Så du det blikket eller?

A

I'm bad, I'm bad, I'm bad!

Ut å gå

«Ingen er så trygg i fare som Guds lille barneskare. Våre hodehår han teller, hver en tåre som vi feller.»

Lina Sandell-Berg - Tryggare kan ingen vara - 1850.

A

En dag tok Espen Askeladd farvel med sin mor og gikk ut i verden.

ESPEN

Ha det!

MOR

Stans! Hvor skal du?

ESPEN

Ut. Ha det.

MOR

Vent litt. Hvor hen ut?

ESPEN

Ut. Bare ut.

MOR

Ut å gjøre hva da?

ESPEN

Ikke noe spesielt.

Bare ut å stjele en bil og kjøre jævli fort opp og ned i gatene.

MOR

Stjele en bil? Er det nødvendig?

ESPEN

Klart det er nødvendig. Alle gjør jo det, ikke sant.

Kanskje snuten kommer og så stikker vi av og så blir det biljakt og kanskje vi kræsjer med en tankbil som eksploderer og så blir det dét smellet..

Det er klart det er nødvendig.

MOR

Ja-ja, men ta på deg hjelm!

ESPEN

Klart jeg har på hjelm. Jeg går vel ikke ut uten hjelm.

B

Espen er protagonisten i fortellingen vår. Det er et ord dere like gjerne kan notere dere med en gang. Pro-ta-go-nist.

Protagonisten er han vi skal identifisere oss med. Han er identifikasjonsobjektet vårt. Når han blir skremt, skal vi hoppe i stolene. Når han er sint så biter vi tenna sammen alle sammen.

Han er hovedpersonen vår. En slags helt. Men han trenger ikke være noen helt. Han kan være en antihelt. Eller en alminnelig teit tenåring.

På moped

«Den ironiske distansen, og en kynisk evne til å gjennomskue medias virkemidler, er et karakteristisk trekk ved dagens ungdom.»

Anne Hoff - Medievold - 1995.

C

Det vi nå ser, er at protagonisten er fanget av den narrative strukturen. Det vil si at han ikke kan gjøre noe annet enn det han gjør, fordi fortellingen er slik. Det er den typen fortelling, eller den sjangeren, han er i som bestemmer hvilke valg han har.

Kanskje noen av dere har opplevd noe liknende?

(Pause)

Storebroren min har gjort det. Fortell, Espen.

ESPEN

Nei, jeg har ikke det.

C

Jo, fortell om den gangen.

ESPEN

Nei, det er ikke noe å snakke om.

C

Hvis ikke du gjør det, så gjør jeg det.

ESPEN

Javel, da. En gang forsøkte jeg å stikke av fra snuten på en moped.

C

Hvorfor fulgte politiet etter deg, da? Hadde du gjort noe galt?

ESPEN

Dette er mange år sida.

C

Fortell allikevel!

ESPEN

Vi hadde tagga transformator kiosken på Bodilseter, og det er ikke lovlig. Derfor ville snuten ha tak i vårs.

Altså.Vi sto å beundra verket, Erik og jeg, og så kommer det en bil rundt hjørnet, og da hylar Erik: "Snuten, stikk!" og jeg hivar meg på Vespaen og prøver å stikke av og det var egentlig litt dumt kan du si.

C

Og så fulgte de etter deg?

ESPEN

Dem følgte etter akkurat meg, ja.

C

Og du trodde du skulle slippe unna på Vespaen din.

ESPEN

Det her skjønner ikke du noe av.

C

Fortell hva du gjorde, da?

ESPEN

Jeg kjørte inn i ei enveiskjørt gate.

C

Jeg syns dette er ganske morsomt.

ESPEN

Jeg kunne ikke gjøre annet. Det var helt genialt! Det var en helt ekte lys levende biljakt. Det var meg med snuten i ræva og så ser jeg et "innkjøring forbudt"-skilt og snuten kan ikke kjøre inn, men det gjelder ikke meg, ikke sant, for jeg er utafør loven. Så jeg må bare kjøre inn dit. Det er soleklart. Det ville vært helt umulig ikke å gjøre det. Det var bare så riktig,

C

Så da gjorde du det?

ESPEN

Da blengte jeg Vespan inn på fortauet, over rabatten og stakk av og snuten sto igjen og glodde med barten i vedkassa!

C

Hadde de sirener på?

ESPEN

Ja, dem hadde sirener på! Det var bare stort!

C

Var du redd?

ESPEN

Jeg var dritredd, men det gjorde ikke no. Det var et kjempekikk. Jeg hadde adrenalin langt ut i øra. Det var high-score. Det var jackpott. Det var alt!

Er du fornøyd, nå?

C

Du kan godt fortelle hva som skjedde etterpå.

ESPEN

Dem sto i enden av gata og venta på meg.

C

Stakkars Espen.

ESPEN

Dem beslagtok Vespan og kjørte meg hjem. Det ble et hælvetes spetakkel.

C

Du trenger ikke fortelle mer.

ESPEN

Men det var verdt det. Det var virkelig verdt det!

Hos psykologen

«Vi vet at 0,1 prosent av brukerne -- eller 400-500 gutter -- helt sikkert vil ta skade av voldelige dataspill. En tidlig effekt er at de med latent aggressivitet kopierer volden de ser, slik som slag og spark. På lang sikt reduseres utvilsomt den menneskelige evnen til empati.»

Gudmund Hummelvoll - Handlingsplan mot vold i bildemedier - 1995

(På kontoret til cand.psychol Otmar Bevring. Psykologen

sitter i stolen sin og fyller ut et skjema. Det banker på døra.)

BEVRING

Kom inn!

ANA TOMA

(En storbrystet kvinne i kamuflasjefarget trikot hopper inn og stiller seg i angrepsposisjon.)

Aiii!

(- får øye på psykologen.)

Oh-no.

BEVRING

Goddag! Er det du som er Anna? Jeg heter Otmar.

(- reiser seg, rekker fram handa.)

Otmar Bevring

ANA TOMA

Argh!

(- langer ut et karatespark mot Bevring, treffer ham i kneet.)

Gotcha.

BEVRING

Aiii!

(- hinket tilbake til stolen sin.)

Kanskje du vil sette deg?

ANA TOMA

Yess!

(Ana Toma beveger seg i karatesteg eller hopp fra posisjon til posisjon. Nå hopper hun bort til benken og slenger seg, eller faller, nedpå.)

BEVRING

Nå må jeg først sjekke vi har alle data på deg. Du heter Ana til fornavn?

ANA TOMA

Yess!

BEVRING

Og Toma til etternavn?

ANA TOMA

Yess!

BEVRING

Og under yrke har du skrevet 'arkeolog'.

ANA TOMA

Yess!

BEVRING

Arkeolog og leiesoldat?

Er ikke det en sjelden kombinasjon?

ANA TOMA

Oh-no.

BEVRING

Nei? Det er kanskje mer vanlig enn man tror. Har du levert trygdekortet?

ANA TOMA

Yess!

BEVRING

Det er bra. Da skulle det formelle være i orden. Er det noen spesiell grunn til at du har kommet til meg, Ana?

ANA TOMA

Yess!

BEVRING

Tror du at du kunne forsøke å fortelle, med egne ord, hva årsaken er til at du har kommet hit?

ANA TOMA

Argh!

(Pause)

Argh!

(Pause)

BEVRING

Hm. Akkurat.

(Tenker)

Nå føler jeg at du gir uttrykk for smerte, Ana.

ANA TOMA

Gotcha!

BEVRING

Jeg forstår at jeg er på rett vei. Er dette en smerte du har båret på lenge?

ANA TOMA

Yess!

BEVRING

Jeg forstår, jeg forstår. Du har det ikke så veldig bra for tiden, har du vel?

ANA TOMA

Oh-no.

BEVRING

Hvordan er det? Er du sammen med noen? Har du en kjæreste?

ANA TOMA

Oh-no.

BEVRING

Nei, da ligger det vel på et helt annet plan. Hvordan har du det på arbeidsplassen?

ANA TOMA

Ouch!

BEVRING

Det er et sårt punkt, kanskje?

ANA TOMA

Argh!

BEVRING

Føler du at du har et godt arbeidsmiljø?

ANA TOMA

Oh-no.

BEVRING

Mye stress, kanskje?

ANA TOMA

Yess!

(Det banker på døra.)

BEVRING

Ja, kom inn?

(Psykologens sekretær kommer inn.)

ANA TOMA

Oh-no.

(- i angrepsposisjon)

SEKRETÆREN

Her har du journalen til..

ANA TOMA

Aiii!

(- angriper. Sekretæren flykter.)

Gotcha!

BEVRING

Det der var kanskje litt overdrevet.

ANA TOMA

Oh-no.

BEVRING

Nåvel, hvis vi kan fortsette der vi slapp..

ANA TOMA

Aiii!

(- angriper sofaen og faller i hvilestilling.)

BEVRING

Mye stress på arbeidsplassen, altså. Har du tatt det opp med sjefen din?

ANA TOMA

Yess!

BEVRING

Hjalp det?

ANA TOMA

Oh-no.

BEVRING

Det er kanskje vanskelig å snakke med sjefen om slike ting?

ANA TOMA

Ouch!

BEVRING

Føler du at dere har et kommunikasjonsproblem?

(Telefonen ringer. Ana spretter opp og går i angrepsposisjon.)

Vær så snill. Ta det helt rolig.

(Telefonen ringer igjen.)

ANA TOMA

Aiii!

(Sparker ned telefonen.)

Yess! Gotcha!

BEVRING

(Plukker opp telefonen.)

Hør her.

ANA TOMA

Yess!

BEVRING

Før vi fortsetter denne samtalen er det noe vi må være enige om.

ANA TOMA

Ouch!

BEVRING

Aggressiv atferd er ikke akseptabelt på mitt kontor.

ANA TOMA

Oh-no.

BEVRING

Forstår du det?

Aksepterer du det?

ANA TOMA

(Skyldbetyngt.)

Yess!

BEVRING

Det er bra. Sett deg ned, så fortsetter vi.

Jeg spurte om du har et kommunikasjonsproblem på arbeidsplassen?

ANA TOMA

Argh!

BEVRING

Er det vondt å snakke om dette?

ANA TOMA

Argh!

BEVRING

Ana, har du tenkt på at det kanskje nettopp er det å snakke om ting, å sette ord på følelsene, som er ditt problem?

ANA TOMA

Oh-no.

BEVRING

Jo, jeg vil at du skal tenke den tanken.

(Det banker på døra.)

Ja?

(Sekretæren inn.)

SEKRETÆREN

Din kone ringte. Hun sier telefonen din er i uorden.

ANA TOMA

Aiii!

(Sekretæren rømmer.)

Gotcha!

BEVRING

Hva var det du nettopp lovte meg?

ANA TOMA

Oh-no.

BEVRING

Legg deg ned på sofaen!

ANA TOMA

Oh-no.

BEVRING

Legg deg ned sier jeg.

ANA TOMA

Oh-no.

BEVRING

Neivel, hvis det skal være på den måten.!

(I angrepsposisjon.)

Banzai!

ANA TOMA

Aiii!

(De slåss, helt til psykologen sender pasienten i bakken med et velrettet slag, og triumferende retter på jakka.)

I bakgården

«I dagligtalen blir gjerne tradisjon tillagt en positiv verdi, den betegner en kvalitet.»

Kyrre Kverndokk - Tradisjon - 2007.

(A klatrer opp på gardintrappa med en livløs kropp på skulderen. Iversen inn.)

IVERSEN

Erre du ska hen a gutten min?

B

Det var Iversen.

A

Å hei Iversen.

B

Han som eide containeren.

IVERSEN

Erre han Butsj Kassaday som er ute å går?

B

Iversen sier mye rart.

A

Nei, det er bare meg.

IVERSEN

Erre du går å bærer på da, Butsj?

A

Bare no greier.

IVERSEN

Å hen skarru med dem greiene a trur'u?

A

Ikke noe sted.

IVERSEN

Hadd'ikke tenkt å hive dem greiene i containern min, hadderu?

A

Nei da, jeg skulle bare opp å titte.

IVERSEN

For den containern koster'e meg femtenhundre dalere å hyre, den, skjønneru. Da kan'ke andre komma å bruke'n gratis veit'u.

A

Jeg skulle bare titte, jeg Iversen. Om det var noe fint jeg kunne ta.

IVERSEN

Ta, sarru?

Skurru forsyneræ i containern min? Jeg truru er rusk jeg gutt!

A

Du har jo heve det som er der der jo, Iversen.

IVERSEN

Å for noe jeg har hivi, blir min sak, gutten min. Du kanke gå rundt å stæla a den grunn. Det er krimminelt, det, ska jeg siræ. Å erre du har på ryggen?

A

Ikkeno. Bare et lik.

IVERSEN

Å hen harru støli det a?

A

Jeg hakke stælt det!

IVERSEN

Juging og stæling, Butsj. Det kommerukke langt med. Nå skarru hørre på gamle Iversen. Det er to ord du ska læra deg. Det er mitt og ditt.

Erre lenge sia du fikk juling?

A

Ganske lenge.

IVERSEN

Når jeg var så gammel som deg, Da gikk det ikke en da uta jeg fikk juling både to og tre ganger, men så lærte jeg forskjellen på mitt og ditt også.

A

Ha det a, Iversen.

IVERSEN

Også holderu deg unna containern min!

I en tegneserie

«Det må stå helt klart, at den kriminelle fare ved ikke at forbyde tegneseriene, er større enn ved at forbyde dem.»

Vagn Jensen - Stene for brød - 1961.

B

Jeg sto nede ved kjøpesenteret. Jeg skulle til å låse fast sykkelen til et sykkelstativ. Da var det et kvinnfolk som begynte å hyle «stopp tyven, stopp tyven». Akkurat det skrek ho. Sånn som i en tegneserie. Sånn gammel Rip Kirby-serie i Agent X9 med sånn dame i trangt skjørt og hatt som hylter og så er det en fyr med det skurketryet som stikker av med veska hennes - tenkte jeg.

Også så jeg opp og så var det akkurat det som skjedde - nesten. Det var en fyr som løp som faen med en ryggsekk i handa, og ei dame som sto og hylte, bare at ho hadde ikke sånt skjørt og hatt, ho hadde helt normale klær og han fyren så helt normal ut også, bortsett fra at han var så stressa. Og så begynte jeg å sykle etter han skurken. Det var ikke det at jeg tenkte stoppe'n eller no'. Jeg ville bare se hva som skjedde. Sykkelen min er ikke helt god heller. Dekket er nesten helt flatt, så jeg får sånne dump i ræva hver gang ventilen går rundt og treffer bakken. Så løp skurken inn i smuget ved senteret og da begynte jeg å tenke. Noen ganger er det sånn. Jeg tenker på det som skjer før det skjer og så er det akkurat som det skjer mye ektere enn når det skjer på ordentlig. Jeg tenkte at nå speeder jeg skikkelig opp, også tar jeg igjen fyren også står jeg på pedalene og så kaster jeg meg etter'n og så holder jeg fast - sånn - og så ramler vi i bakken og jeg er jævlig forbanna - «sånn gjør du ikke» sier jeg «sånn gjør du bare ikke» og han prøver å stikke av «ikke prøv deg» sier jeg

«jeg er gælnere enn deg» og han blir dritredd og bare ligger der og så kommer dama og masse folk og snuten henter skurken og jeg er bare den helten.

Men mens jeg tenkte det, mens jeg tenkte at jeg sto på pedalene og dro inn på fyren, så begynte jeg å tenke noe annet. Jeg tenkte at jeg tenkte at nå reiser jeg meg opp og kaster meg etter fyren som løper og griper rundt bena hans og han ramler og treffer betongen med hue først med en sånn ekkel lyd som når du mister ei pakke is i gølvvet og så ligger han helt stille og jeg roper «øy, dø! Rør på deg» men han er helt stille. Helt uhyggelig stille. Det er ikke action i det hele tatt. Det er det stikk motsatte av action. Og da tenker jeg at nå har jeg virkelig lagt det helt store egget og da sykler jeg ikke så fort lenger. Forresten så sykla jeg aldri så fort på ordentlig. Det var bare i tankene at jeg satte opp farta. Hvis dere skjønner hva jeg mener. Altså, jeg skjønner hvis der ikke skjønner for nå begynner det å bli komplisert.

Det var altså tre forskjellige utgaver av meg i det smuget på en gang. Først var det han meg som hadde tatt skurken og ble bært på gullstol av alle folka. Så var det han meg som hadde knust hue på fyren og bare hadde det skikkelig dårlig og så var det han som ikke hadde tatt igjen skurken ennå og som ikke visste om han skulle trå på eller la vær' - og så var det meg på ordentlig som kom bakerst. Det blir ikke tre, det blir fire også skurken og dama så dere skjønner at det var ganske trangt i det smuget for ikke å snakke om inni huet mitt.

Og da er det at han meg som har knust hue på fyren bare blir skikkelig fortvila og vil prøve å stoppe at det her skjer, da, så han, det vil si jeg, begynner å løpe bakover smuget med armene ut sånn for å stoppe han meg som kommer syklende og ikke har tatt igjen skurken ennå, men da han meg som sitter på gullstol får se det så vil jo ikke jeg, han, at det skal skje, for da blir jo han, jeg eller vi, borte, så jeg hopper ned og løper etter hueknuser'n og datter'n vekk så han på sykkel skal slippe fram, men da begynner hueknuser-meg å slåss med gullstol-meg og skurken som løper snur seg og skjønner ikkeno, men så blir han borte bak hjørnet og dama hyler igjen, skikkelig oppgitt, at

«hvorfor er det ingen som gjør noe» og jeg tenker at jeg gjør jo kjempemasse og da oppdager jeg at jeg fremdeles står ved søppelstativet og at sykkelen er låst fast og så tenker jeg at det er sikkert best, men det var akkurat som i en tegneserie.

Utenlands

«Kvar kultur er og må vere ein nasjonalkultur, for nasjonalkarakteren endrar seg ikkje mykje over tid.»

Gunnar Danbolt - Norsk kunsthistorie - 1997.

GUILAUME

Monsieur! Vous avez volé mon poisson.

OVERSETTER

De har stjålet min fisk, min herre!

MARIANNE

Guilame!

OVERSETTER

Geir-Jon!

PIERRE

Moi! Pas du tout. Jamais de la vie je ne volerais votre poisson. Votre poisson il pue.

OVERSETTER

Jeg ville aldri stjele deres fisk. Deres fisk lukter vondt.

GUILAUME

Quoi? Vous insultez mon poisson? Ca je ne l'accepte pas!

OVERSETTER

Fornærmer De min fisk? Det finner jeg meg ikke i!

PIERRE

Ah oui? Alors venez je vous attend.

OVERSETTER

Å jaså? Så kom an.

GUILAUME

Alors vous reconnaissez insultes mon poisson? Prend ca et puis ca.

OVERSETTER

Så De snakker nedsettende om min fisk? Ta den og den.

MARIANNE

Pierre!

OVERSETTER

Per!

*(Marianne stiller seg i mellom og blir gjennomborra av kårde.)***PIERRE**

Marianne!

OVERSETTER

Marianne!

*(Marianne dør)***A**

Eller kanskje det var slik:

SOLDAT 1*(Hjelm og grønn singlet. Bærer på en M76 (eller et papprør))*

This whole damn place is full of Congs, man.

OVERSETTER

Denne dammen er full av konglemenn.

SOLDAT 2

Fuck, Joe. I can't hear ya.

SOLDAT 1

I say the whole fucking place is full of fucking gooks you motherfucker.

*(Snur seg rundt og skyter med papprøret. Treffer Suzy Wong.)***SOLDAT 2**

Fuck, Joe! You killed Suzy!

Ved dammen

Morsrollen er blitt systematisk nedvurdert og den tradisjonelle kjernefamilien undergravd.

Mohammad Usman Rana - Dagbladet - 2009.*(Ei lita jente og en nervøs person som bærer på noe.)***EI LITA JENTE**

Gjør du for no'a?

DEN NERVØSE

(Skvetter)

Ingenting. Hva gjør du for noe?

DEN LILLE JENTA

Matær enderane, vel!

DEN NERVØSE

Det gjør jeg også!

DEN LILLE JENTA

Ærem gamle tørre bollane dine fra'æ?

DEN NERVØSE

Jeg vet ikke, jeg.

DEN LILLE JENTA

Gamle tørre bollane mine er fra Børkes bakeri, dem se!

DEN NERVØSE

Jeg hakke no boller, jeg.

DEN LILLE JENTA

Tennane te bestemora mi sitter igjen i bollane når ho eter.
Har du for no inni der?

DEN NERVØSE

Det er en død da .. da do .. di di.. kake!

DEN LILLE JENTA

Åfor slags kake, da?

DEN NERVØSE

Vørterkake!

DEN LILLE JENTA

Åja.

DEN NERVØSE

Ja.

DEN LILLE JENTA

Det drøpper a ho!

DEN NERVØSE

Æsj, ja.

DEN LILLE JENTA

Kanskje ho er inkonsistent!

DEN NERVØSE

Hæ?

DEN LILLE JENTA

Bestemora mi, vette. Ho bruker bleier for henne er inkonsistent, men det ern'te jeg assa.

DEN NERVØSE

Neivel.

DEN LILLE JENTA

Vet du hva eller? Bestemora mi vette? Ho er dø assa!

DEN NERVØSE

Å? Så synd.

DEN LILLE JENTA

Næhei. For ho var slem.

DEN NERVØSE

Hva døde ho av, da?

DEN LILLE JENTA

Ho fikk ente puste.

FINN ERIK

Hvorfor ikke det?

DEN NERVØSE

Fordi atte noen klemte hendane sine rundt hæsjen på ho. Noen som har frøktelig sterke hendær!

Hos patologen

«Vi har blitt lurt til å tro at kroppen og biologien ikke betyr noe.»

Harald Eia - Dagbladet - 2009

(Inspektør Markov, hans assistent Klimann, patologen dr. Bele og turnuskandidat Anna Wang samt et lik rullet inn i et gulvteppe. Når scenen begynner er Bele og Wang

tilstede. Markov og Klimann kommer inn.)

MARKOV

Jeg venner meg aldri til dette.

KLIMANN

Det gjør ihvertfall han.

MARKOV

Ikke snakk om det.

God morgen, doktor.

BELE

God morgen, inspektør. Sovet godt?

MARKOV

Bare sånn passe.

BELE

Lyst på kaffe?

KLIMANN

Ja, takk.

MARKOV

Nei, takk.

KLIMANN

Nei, forresten.

BELE

Brødskive?

MARKOV

Nei, takk.

(Får øye på Wang)

Vi har visst ikke hilst?

BELE

Dere må hilse på Wang.

WANG

God morgen.

BELE

Dette er Anna Wang. Hun er turnuskandidat her.

MARKOV

Markov. Dette er Klimann.

BELE

Hun drømmer om å bli patolog.

MARKOV

Jaså, de vil bli patolog?

WANG

Jeg har alltid ønsket å bli patolog.

KLIMANN

God morgen.

MARKOV

Da har de kommet til rett sted. Doktor Bele er litt av en kapasitet.

WANG

Det er jeg klar over.

MARKOV

Vi er faktisk ganske stolt av ham!

KLIMANN

Mitt navn er Klimann.

WANG

Det har dere all grunn til.

MARKOV

Ja!

WANG

Javisst!

KLIMANN

Er de her i fra byen?

BELE

(Jovialt)

Og hvis vi er ferdig med skittsnakket, kan vi kanskje komme i gang?

MARKOV

Selvsagt! Vi gleder oss. Ikke sant, Klimann?

KLIMANN

Jovisst..

(De samler seg rundt liket og pakker det forsiktig ut.)

MARKOV

Hva har de å vise oss, doktor?

BELE

For det første er det snakk om en kvinne, av nord- eller mellomeuropeisk avstamning, ca 22 år gammel, med inntekt under 160.000,-.

MARKOV

(Grynt)

KLIMANN

(Grynt)

BELE

For det andre har kroppen ligget i sjøen i mer enn trettito timer

MARKOV

(Grynt)

KLIMANN

Unnskyld, doktor, men hvordan vet de det?

BELE

Det er banalt. Det ser vi på kroppens oppløsningsgrad. Se her: jeg kan stikke fingeren tvers igjennom.

KLIMANN

Akkurat!

BELE

Lyst til å prøve?

KLIMANN

Jeg vet ikke..

MARKOV

Det er helt i orden. Bare mor deg du.

KLIMANN

Slik?

WANG

Nei, - slik!

KLIMANN

Å, ja!

MARKOV

Ja-ja. Det er nok selskapsleker.

Offeret druknet altså i forgårs?

BELE

Vi snakker ikke om drukning.

MARKOV

Ikke det? Hva snakker vi om da?

BELE

Vi snakker for eksempel om stump vold.

MARKOV

Hvor stump?

BELE

Hvis vi tar en titt på hodet.

(Klimann leter etter hodet.)

MARKOV

Hodet er i den andre enden, Klimann.

BELE

Så finner vi et søkk, ca to centimeter dypt. Det er neppe påført under vann.

MARKOV

Så de mener offeret fikk dette søkket før kroppen havnet i vannet?

BELE

Wang?

WANG

Det er vi helt sikre på.

KLIMANN

Hva kan det skyldes?

MARKOV

Det kan ikke doktoren vite, ikke sant!

WANG

Joda

BELE

Jovisst!

MARKOV

Jaha?

BELE

En messinglysestake, fire kilo tung med avlang sekskantet fot, merke «Tafon» produsert i Allingsås. Jeg har sett det hundre ganger før.

MARKOV

Ser man det!

KLIMANN

(Plystrer)

MARKOV

Men det er ikke dødsårsaken.

BELE

Ganske riktig.

KLIMANN

Ikke det?

MARKOV

Legg merke til de svarte merkene rundt strupehodet.

BELE

De er observant, inspektør.

MARKOV

Det er merker etter fingre.

BELE

Riktig! Hva sier du, Wang, inspektøren er ikke tapt bak en vogn.

WANG

Nei, han er visst ikke det.

KLIMANN

Han er altså kvalt?

MARKOV

Ja.

WANG

Nei.

BELE

Nei.

KLIMANN

Nei?

MARKOV

Neivel?

BELE

Legg merke til hodets skjeve stilling. Hodet er forskjøvet mot venstre skulder, men samtidig vendt mot høyre. Det er en helt umulig plassering for et hode.

KLIMANN

(Vrir på sitt eget hode.)

Det er riktig.

BELE

Nakken er brukket.

MARKOV

Brukket?

BELE

Brukket - rett av. Og ikke nok med det. Hvis vi følger disse fingermerkene rundt halsen, bak på nakken - vil dere hjelpe meg å snu kadaveret -

MARKOV

Klimann.

KLIMANN

Eh - ja - slik?

WANG

Sånn. Hvis du tar der.

(Klimann og Wang snur kroppen i fellesskap)

KLIMANN

Dette har du håndlag med.

BELE

Fingermerkene, som vel å merke er blodutredelser etter kraftige trykk, fortsetter nedover ryggtaflen. Kjenn på benstrukturen her, bare kjenn.

MARKOV

Kjenn du, Klimann.

(Klimann kjenner.)

BELE

Hva minner det om?

KLIMANN

En pose potetchips?

BELE

For eksempel en pose potetchips! Denne ryggen er brukket i småfragmenter. Det vi med et faguttrykk kaller radbrukket. Og det av en person med ekstremt sterke fingertupper.

MARKOV

Såpass - såpass. Hva slags person kan det være, Klimann?

KLIMANN

Jeg vet ikke. En kiropraktor kanskje?

BELE

Nemlig! Denne ryggen, mine herrer, er med høy sannsynlighet blitt radbrukket av en fagutdannet kiropraktor.

MARKOV

Ser man det! Da har vi så godt som arrestert morderen vår, hva? Klimann! Det må finnes en katalog over kiropraktorer.

BELE

Men det var ikke dødsårsaken.

MARKOV

Å faen. Ikke det heller. Så hva mener de..

BELE

Jeg mener at nå må jeg ha en skive brød. Dere avbrøt meg midt i frokosten. Noen som vil ha?

MARKOV

Nei, takk.

KLIMANN

Ja, kanskje det.

BELE

Ta den med fiskepudding.

Wang?

WANG

Nei, takk. Jeg slanker meg.

BELE

Det burde du holde opp med. Det er ikke sunt. Du kan bli anorektiker.

Hva sier De, inspektør?

MARKOV

Det er sant. Jeg har selv to døtre og de er begge anorektikere.

WANG

Jeg har aldeles ikke anoreksi.

BELE

Ta nå en ansjos i det minste.

WANG

Nei, takk.

BELE

Dette er jo helt sykkelig. Hva mener De, unge mann?

KLIMANN

Jeg mener at Wang - at Anna skal få spise når hun selv vil.

BELE

Sludder og vås. Hun kan ikke bli patolog hvis hun har et så forskrudd forhold til organisk materie. Spis! Det er en ordre.

WANG

Javel

KLIMANN

Jeg synes ikke det er nødvendig.

BELE

Hold munn.

MARKOV

Hold munn, Klimann.

KLIMANN

Men jeg synes at Anna skal få slippe.

WANG

Hører du ikke han sier du skal holde munn? Tosk!

KLIMANN

Unnskyld.

WANG

Slik.

(Spiser ansjos.)

Det var jo riktig godt.

BELE

Nettopp! Verre var det ikke. Fortell nå om såret.

WANG

Skal jeg?

BELE

Ja, det synes jeg.

WANG

Offeret er såret av en skarp og spiss gjenstand.

BELE

Si det rett ut.

WANG

Offeret er såret av et - stikkvåpen.

BELE

Enda tydeligere kan det sies.

WANG

En kniv!

BELE

Bravo!

MARKOV

Type?

BELE

Type, Wang?

WANG

Stanley?

MARKOV

Hvor?

WANG

I mageregionen.

BELE

I magan!

WANG

Gjerningsmannen..

MARKOV

.. eller kvinnen..

WANG

Gjerningsmannen eller kvinnen har skåret et kryss i offerets mave og brettet til side huden og bukhinnen. Magesekken er punktert. Milten og venstre nyre er fjernet. Tynntarmen er trukket ut i en lengde av fire meter og knyttet i en sløyfe rundt offerets venstre fot.

MARKOV

Sannelig! Dette ville vi aldri ha oppdaget på egenhånd! Hva, Klimann!

KLIMANN

Nei, sannelig.

MARKOV

Dette ser så menn ut som et ritualdrap.

BELE

Litt salat, inspektør?

MARKOV

Ja, takk. Tar jeg ikke feil så snakker vi om en hemmelig asiatisk sekt.

BELE

Gulrot?

MARKOV

Tigerbalsamkulten som gjennom årtusener har etterlatt sine mystiske inskripsjoner på tempelmurer og brannhydranter.

BELE

Selleri?

MARKOV

Kulten hvis bumerke nettopp er et kryss!

WANG

Men det er ikke dødsårsaken.

(Pause)

MARKOV

Det er ikke dødsårsaken.

WANG

Nei.

MARKOV

Nei, selvsagt er ikke det dødsårsaken. Det var det jo ingen av oss som trodde

KLIMANN

Nei, det var det ingen av oss som trodde.

(Pause)

MARKOV

Hva var dødsårsaken?

WANG

Hun ble skutt.

BELE

Forsiktig nå, Wang.

WANG

Jeg har sikre bevis for at offeret ble truffet av et 11-mm riflet titaniumprosjektil fra et konkurransevåpen.

BELE

Det finnes ingen kulehull!

WANG

Likevel ble hun skutt.

BELE

Dette kan vi ta på mitt kontor.

MARKOV

Nei, jeg vil høre.

BELE

Dette bør være jævlig bra.

WANG

Kast et øye på offerets ansikt.

MARKOV

Ja?

WANG

Det mangler et.

MARKOV

Et hva?

KLIMANN

Det mangler et øye!

WANG

Kulen har gått inn gjennom venstre øye, funnet veien til lillehjernen der den har truffet en stålplate offeret fikk operert inn etter en hodeskade hun pådro seg i Irak. Kulen har rikosjert, fulgt spiserøret, perforert høyre hjertekammer, truffet en skrue i hoftekammen og forsvunnet ut gjennom endetarmsåpningen. Derfor ingen kulehull.

MARKOV

Bravo!

BELE

Ja, jeg tar av meg hatten. Dette er imponerende.

KLIMANN

Gratulerer!

BELE

Her får du en daddel. Ta den. Den er ærlig fortjent.

MARKOV

Det var sannelig litt av en - av en - av en..

BELE

Det var det! Det er helt utrolig at hun overlevde.

KLIMANN

Overlevde?

BELE

Ja, for hun ble nemlig forgiftet.

ALLE

Forgiftet?

B_{ELE}

Hvis vi ser på leveren, så er den innskrumpet og blåsvart. Ligner nærmest på en sviske. Dette skyldes en søramerikansk plantegift kalt Sklaplerin. Den brukes av Baru-baru-folket i Amazonas til å avlive maurslukere.

A

(Går ut av spillet.)

Sånn ser mora mi på nesten hver dag. Er dere klar over hvor mange rettsmedisinske undersøkelser en deltidsarbeidende norsk kvinne har sett på TV før ho fyller femti?

B

Fjortentusensjuhundreogåttifire.

C

Dere må ikke tro sånt ikke setter spor.

D

Er det noen som har lyst på ei gulrot?

I underbevisstheten

«Med jevne mellomrom er det nødvendig å løfte på lemmen i den siviliserte, fremre delen av hjernen og kaste en haug med råttent kjøtt til de sultne alligatorene, som svømmer rundt i den underjordiske elva nedenfor.»

Stephen King - Hvorfor vi vil ha skrekkfilmer - 1982.

A

Det er ingenting som binder folk bedre sammen enn en god gammaldags slåsskamp!

Kjenner du deg uggen og krank? Finn en kompis og bank hverandre opp.

Du er sinna. Han er sinna. Du er redd. Han er redd. Fellesskap kaller vi sånt. To sjeler, en tanke: "jeg ska ta'rei".

Og så letter det sånn på trøkket.

B

Vi kaller dette for katarsis-effekten. Katarsis er gresk og betyr renselse. Du tar på en måte å rens ut alle uhumskhetene du har inne i deg. Dette gjør du ved å leve deg inn i en person som kan vise fram de samme følelsene som du selv er nødt til å stenge inne i deg. Sinne, for eksempel, eller hat.

Si at du hater noen. Læreren din kanskje, eller mammaen din. Kanskje du hater mammaen din? Og så får du lyst til å kalle henne for - for eksempel - for en - et nek! Et nek kanskje. Også slå henne med - for eksempel - dobørsten. Men du vet at hvis du prøvde å gjøre det så ville du bare begynne å grine, for du er jo ikke annet enn en liten sippunge, ikke sant? Alt ville bli enda verre. Og enda flauere.

Dessuten hater du henne ikke hele tida. Bare innimellom. Innimellom er du kanskje litt glad i henne. Så isteden leier du en video, og så ser du på en masse-morder som tar en helt annen mamma til fange og bærer henne ned i en kjeller og lenker henne fast til sentralfyren og skjærer strimler av huden hennes og kanskje spiser henne levende og gjør masse annet stygt med henne.

På den måten får du sluppet ut følelsene dine uten at noen trenger å bli flau, eller lei seg eller ha det vondt på ordentlig. Det er egentlig veldig sunt! Det er det vi kaller katarsis-effekten.

Men det er jo bare en teori, da

C

Det er en dritt-teori, spør du meg.

Jeg eksisterer nemlig i virkeligheten. Jeg er ikke bare en vond drøm. Joda, jeg er det også: Det verste marerittet dere kan forestille dere, men de verste marerittene, de er sanne. Dere elsker meg. Dere kaster dere over avisene når jeg er på forsida. 17 år gammel jente forsvunnet. 5-åring etterlyst. Seriemorder herjer i Ny York. Avkappet hode funnet i Karlskoga. Dere riktig nyter det. Det er meg alt sammen. Hva hadde Dagsrevyen vært uten meg? Hva

hadde Hollywood vært uten meg?. Jeg er mannen uten ansikt. Han som går på den skyggelagte sida av gata. Jeg er føttene bak portierene. Handa på dørhåndtaket. Silhuetten på dusjforhenget. Jeg gjemmer meg alltid. Jeg stikker meg unna i kott og kroker, bor i trange kjellerleiligheter. Jeg snakker ikke med noen. Eller jeg gjør det motsatte: Jeg skjuler meg i folkemengden, dekker meg bak et uskyldig ytre, rynker ansiktet i korrekt forargelse når jeg hører om mine egne forbrytelser. Jeg røper ikke noe. Jeg står ikke for det jeg har gjort. Jeg er i det hele tatt en feig faen. Men at jeg er feig betyr ikke at jeg ikke er farlig. Tenk etter: Hva er dere mest redde for? Lukk øynene og forestill dere det aller verste som kan skje med dere. Se det for dere. - Ferdig? Det er sånne ting jeg gjør. Det er hobbyen min. Det er mer enn hobbyen min. Det er livet mitt. Det er deres frykt som holder meg i live. Jeg er alt dere frykter. Og jeg finnes. I virkeligheten.

På kirkegården

«Alt som på en eller annen måte er grusomt, eller handler om grusomme ting, eller har en virkning som på noen måte ligner gru, er en kilde til det sublime; det vil si at det kan fremkalle de sterkeste følelsene sinnet er i stand til å føle.»

Edmund Burke - A Philosophical Inquiry into the Origin of Our Ideas of the Sublime and Beautiful - 1756.

A

Samtidig på en helt annen kant av

(Setter fram ei kasse på fire ben. Kassa er fylt med jord.)

B

byen var mørket i ferd med å senke seg over

C

den gamle glemte kirkegården. Vinden

D

peste som en telefonterrorist i det gamle tørre eke-

(Espen plasserer en kvist i kassa.)

E

-treet. Den rustne smijernsporten skrek som et kidnappet spebarn. Morkne

(Tullemor plasserer et gitter i kassa.)

F

trekors lente seg ustøtt som gamle

G

alkiser forlengst oppgitt av

H

blåkors over graver ingen lenger kunne huske hvis ben skulle romme.

(Setter steiner og kors i kassa)

Det gamle kapellet, vannskjøtt som et tater-

I

-barn i offentlig omsorg, sank dypere

J

ned i den vannsjuke bakken.

(Plasserer ei slitt salmebok i kassa)

K

Dette stedet var glemt av

L

Gud og

M

mennesker. Det hvilte noe uhellsvangert, noe

N

umenneskelig over

O

dette stedet der de

P

døde hvilte.

Q

Skjønt, hvilte de? Det var

R

som om du kunne høre de

S

døde puste, som

T

om ingenting var mer

U

levende enn de døde her i

V

dette dødens hertugdømme. Det var

W

som om alt bare ventet

X

på at noe naturstridig, gudsbes

Y

pottelig skulle skje. Ventet

Z

lydløst, anspent, søvn-

Æ

-løst. Dette var ikke et

Ø

sted for de levende, men for

Å

de levende døde.

(En arm stikker brått opp av jorda.)

Likfunn

«Han gjør historiene betent vakre, fulle av knivkald ondskap, feberhett dødsbegjær og koagulert tristesse.»

Mode Steinkjer - Musikkannmeldelse - 1996

(En politimann trekker rødt og hvitt plastbånd rundt scena.)

A

Kanskje er det slik:

(Markov og Klimann inn. De har på gummistøvler og steger høyt, som om de går i utmark. Blir stående rundt kroppen.)

MARKOV

Fy faen.

KLIMANN

Faen.

MARKOV

Det er trist.

KLIMANN

Det er trist.

MARKOV

Det er tragisk.

KLIMANN

Det er tragisk.

MARKOV

Det er faen meg meningsløst.

Det er trist og tragisk og meningsløst.

KLIMANN

Ja.

MARKOV

Og tåkete.

KLIMANN

Og tåkete.

MARKOV

Og bløtt.

KLIMANN

Og bløtt.

MARKOV

Det er trist og tragisk og tåkete og meningsløst og tåkete og bløtt.

KLIMANN

Faen.

MARKOV

Og gjørmete. Og veldig stille og stemningsfullt og tidlig på morran.

Hva pleier jeg å si nå?

KLIMANN

Du pleier å si at du ikke skjønner hvorfor du holder ut i denne jobben.

MARKOV

Jeg skjønner ikke hvorfor jeg holder ut i denne jobben.

Der borte sitter det faen meg ei kråke.

KLIMANN

Fy faen.

Skal vi gå?

MARKOV

Snart. Jeg skal bare finne tingen.

KLIMANN

Hvilken ting?

MARKOV

En eller annen ting. Jeg pleier alltid å finne et spor. Et eller annet som morderen har lagt igjen. Her.

KLIMANN

Hva er det?

MARKOV

En lapp.

KLIMANN

Hva står det?

B

Eller kanskje det var slik:

E

Det var - spesielt.

B

Hvordan spesielt?

E

Pent - på en måte.

B

Pent som en hest?

E

Pent som et bilde.

Jeg fant henne i kulpen. Der elva gjør en sving. Der det står et piletre og lener seg over vannet. Vannet renner langsommere der. Tida går langsommere også. Alt er så stille. Jeg så henne gjennom vannet. Hun så på meg. Hun så på meg fra en annen verden. Hun så så trist ut. Som om noen hadde gjort henne noe. Jeg syntes så synd på henne. Jeg løftet henne opp. Bar henne i land. Hun var så kald. Jeg forsøkte å varme henne. Jeg satt der og holdt rundt henne. Hun var så kald, så kald. Og så blek. Blek og vakker.

C

Var det sånn det var?

E

Sånn var det.

C

Men hvis du har stått i tre timer og vaska opp etter en kjempefest fordi foreldra dine er så urteite at dem ikke har oppvaskmaskin -

eller -

hvis du har sovna i badekaret og ligge der i tre timer-
da vet du hvordan hud er når den har vært lenge i vann.
Og sånn var den dama i trynet.

Og da tenkte du kanskje

E

Jeg håper ho er ordentlig død, så jeg slipper å gi henne munn-til-munn-metoden. For det tror jeg ikke jeg orker.

C

Var det ikke sånn det var?

Det var sånn det var!

E

Ja.

Scene 14 «På effektkjøkkenet»

«Å vise seg fram, å selge seg selv som merkevare, er blitt vanlig og legitimt. Suksess på det personlige plan måles ikke lenger i substans, hverken etisk eller fagmessig, men i popularitet, synlighet og fasade.»

Janne Haaland Matlary - Dagbladet - 2009.

(En programleder og en fjernsynskokk.)

PROGRAMLEDEREN

Da er vi inne fra Effektmagasinet og vi ønsker velkommen til vår spesialeffektmaker, Lasse Hyben. Applaus for ham, dere.

(Kokken inn)

Velkommen, Lasse. Hei på deg.

KOKKEN

Hei på deg, Synne.

PROGRAMLEDEREN

Du har med deg kurven din, ser jeg.

KOKKEN

Jeg har med meg kurven min, vet du.

PROGRAMLEDEREN

Hva er det du skal anrette for oss i dag, Lasse?

KOKKEN

Jo, i dag tenkte jeg vi skulle forsøke oss på noe litte granne maskulint.

PROGRAMLEDEREN

Noe litt macho?

KOKKEN

Jeg tror nesten vi kan si macho. Noe for oss gutta, men for jentene også, for all del.

PROGRAMLEDEREN

Litt hardcore, kanskje?

KOKKEN

Du, vet du hva? Jeg syns hardcore blir litt kjedelig, jeg. Vi ser så mye av det, vet du. Jeg vil heller tilbake til noe litt mer trad, - det kan være trad og trendy på en gang vet du.

PROGRAMLEDEREN

Mammas kjøttkaker?

KOKKEN

Du kan godt si «mammas kjøttkaker». Er ikke noe galt i det. Men vi krydrer litt. Oppdaterer. Gir kjøttkakene en ny 'look and feel'.

PROGRAMLEDEREN

Kom med det, Lasse. Hva skal du lage til oss?

KOKKEN

Jo, i dag skal jeg lage 'arabisk rakett'. Og til det trenger jeg én araber og én rakett.

PROGRAMLEDEREN

Værsågod, Lasse. Gulvet er ditt.

KOKKEN

Nei, vet du hva. I dag har jeg lyst til å bruke veggen.

PROGRAMLEDEREN

Ja, hvorfor ikke?

KOKKEN

Ja, hvorfor ikke? Vi bruker så mye gulv og fryktelig mye tak og vinduer. I dag tar vi en helt alminnelig vegg.

PROGRAMLEDEREN

Denne her for eksempel?

KOKKEN

Den blir kjempefin. En glatt, off-white vegg. Kan være hvor som helst. Kan være en skole. Kan være et TV-studio. Kan være Sing-sing. Og så trenger jeg en kropp.

PROGRAMLEDEREN

Som vanlig.

KOKKEN

Som vanlig. Det er ikke noe å rynke på nesen av. En kropp er den viktigste bestanddelen i nesten alle anretninger. Det er så mye du kan gjøre med en god gammeldags kropp. Vi skal være så glade vi har kropper.

PROGRAMLEDEREN

(Henter noen fra publikum.)

Hva syns du om denne?

KOKKEN

Du, den er jo bare nydelig. En flott kropp. Akkurat passe fast i fisken, og bred. Bredde er veldig viktig for at vi skal få arbeidsrom. En smal kropp gir oss så lite å spille på.

PROGRAMLEDEREN

Men i nødstilfelle kan vi vel ta to og sette ved siden av hverandre?

KOKKEN

Du, jeg mener at skal det være så skal det være. Jeg syns godt at man kan ta seg råd til en solid kraftig kropp innimellom. Sånn som denne her.

PROGRAMLEDEREN

Jeg kan vel ikke være uenig i det.

KOKKEN

Nei, det kan du ikke.

PROGRAMLEDEREN

Men hvordan begynner du nå?

KOKKEN

Nå begynner jeg med barten.

Dette skal jo være en araber og du kan si hva du vil, men det er barten som gjør arabereren. Sånn, litt lim bare og så fester vi den her.

(Til kroppen)

Dette kommer til å svi, men du er stor gutt du?

PROGRAMLEDEREN

Jeg syns nesten han ser ut som en trønder, jeg.

KOKKEN

Nå skal vi ikke bli vulgære, her.

PROGRAMLEDEREN

Jo, men litte grann?

KOKKEN

Du trenger ikke å være smakløs bare fordi du arbeider i TV, vet du. Denslags klarer vi oss godt uten.

Sånn nå sitter barten fast. Nå har jeg lyst på et arr.

PROGRAMLEDEREN

Er det en skurk dette her?

KOKKEN

Det er en skikkelig skurk dette her og da kan vi ikke klare oss uten et arr. Hvis du tar det arret der.

PROGRAMLEDEREN

Dette her?

KOKKEN

Det, ja. Det er et fire-stings. Hvor syns du vi skal sette det?

PROGRAMLEDEREN

På kjaken, kanskje?

KOKKEN

På kinnnet, mm. Du, det er veldig ordinært. I dag skal vi være litt pikante, så vi setter det på halsen.

PROGRAMLEDEREN

Der?

KOKKEN

Der, ja. Det blir jo noe helt annet ikke sant?

PROGRAMLEDEREN

Jovisst. Du, dette er sånn som vi andre aldri hadde funnet på på egen hånd. Jeg hadde satt det på kjaken, jeg.

KOKKEN

Mm. Det er derfor det er godt at vi har meg, da vet du. Sånn, nå skal vi sverte ham litt. Det er en skikkelig sortmusket skurk dette her.

PROGRAMLEDEREN

Men du, Lasse. Nå har det jo blitt så populært med etniske helter etterhvert?

KOKKEN

Det har det, og det syns jeg er kjempefint. Det gir oss så mange nye muligheter.

PROGRAMLEDEREN

Men hva med fargen?

KOKKEN

Det var et godt spørsmål. Jo, hvis dette hadde vært en helt, så hadde vi gitt ham en mer gyllen tone. Nå gråner vi ham, gjør ham sort og truende.

PROGRAMLEDEREN

Men hvordan hadde det vært med en ne - afrikaner?

KOKKEN

Jeg syns jo at sorte mennesker er aldeles nydelige å arbeide med. De har en sånn primitivitet i seg, og så fin tekstur, men det har gått så mye politikk i det der, så jeg tør ikke, jeg. Jeg tør rett og slett ikke, og det er veldig synd.

PROGRAMLEDEREN

Men skal vi ta hensyn til slikt, da?

KOKKEN

Ja, skal vi det?

PROGRAMLEDEREN

Ja, jeg spør?

KOKKEN

Ja?! Det gjør jeg også. Sånn nå tror jeg araberene vår begynner å bli ferdig. Nå skal vi bare ta på ham en dressjakke.

Vi kunne brukt noe militært her. Eller rett og slett en sort genser, men jeg synes en dressjakke gir en veldig fin kontrast.

PROGRAMLEDEREN

Men Lasse, du sa noe om en rakett?

KOKKEN

Akkurat, for det vi holder på å lage er en etnisk skurk, fra Polen eller Irak eller et eller annet sånt diktaturland som har blitt gjennomhullet av en rakett.

PROGRAMLEDEREN

Det var derfor han måtte være så bred?

KOKKEN

Han må jo være så bred at vi får plass til raketten.

PROGRAMLEDEREN

Nå har jeg veldig lyst til å se raketten.

KOKKEN

Her har du den. Det er en ternerakett fra Kongsberg Våpenfabrikk.

PROGRAMLEDEREN

Og den skal gjennom kroppen?

KOKKEN

Nå skal du snart få se,

PROGRAMLEDEREN

Det var en nydelig form på den.

KOKKEN

Ikke sant? Den skal vi dele på midten.

PROGRAMLEDEREN

Ja?

KOKKEN

Og det gjør vi rett og slett med en baufil. Men nå har jeg jukset litt, så den er ferdig delt og så kan vi kaste forstykket, eller bruke det i en liten eksplosjon etterpå.

PROGRAMLEDEREN

Det var forstykket jeg likte.

KOKKEN

Ja, men det er bakstykket vi skal bruke. Det skal vi stifte fast til denne puten her, og så dytter vi det inn i denne dressjakken som vi har spjæret opp så det blir et ordentlig brutalt hull. Heftig!

Så skal vi svi litt rundt hullet så det syns at raketten ordentlig har brent seg gjennom kroppen.

Og så kommer sausen.

PROGRAMLEDEREN

Hva er det du har der?

KOKKEN

Godt gammeldags filmblod. Og det skal vi ikke spare på. Noen mener man skal være forsiktig med den slags, men det synes ikke jeg. Det kan ikke bli for meget av det gode, mener jeg. Her er det bare å helle på.

PROGRAMLEDEREN

Mer?

KOKKEN

Å ja. Mye mer. Bare øs på. Enda mer. Så skal jeg vise deg noe. En liten detalj som jeg aldri glemmer. Vi legger en liten dråpe rødt i munnviken. Det gjør seg alltid.

PROGRAMLEDEREN

I nesen også, kanskje?

KOKKEN

Nesen er veldig fint, men ikke når vi har bart.

PROGRAMLEDEREN

Nei, det hadde vel ikke gjort seg.

KOKKEN

Det hadde ikke gjort seg. I stedet skal vi lage en liten bekk som renner ut av øret, en smal liten bekk, slik.

PROGRAMLEDEREN

Wow!

KOKKEN

Ikke sant? Det er detaljene som gjør det?

PROGRAMLEDEREN

Dette er jo bare så imponerende!

KOKKEN

Mm!

PROGRAMLEDEREN

Dette får vi 18-årsgrense på, tror du ikke?

KOKKEN

Det skulle ikke forundre meg.

Dødsbud

«Slike framstillinger må ses på som utslag av en kulturbestemt, spesifikt vesterlandsk fremmedgjøring av selve døden.»

Helse- og omsorgsdepartementet - NOU 2 - 1999

FRU HOLMAN

Ja?!

FØRSTEBETJENTEN

God aften. Er De fru Holman?

FRU HOLMAN

Ja?

ASSISTENTEN

God aften, fru Holman. Vi kommer fra kriminalpolitiet.

FRU HOLMAN

Fra politiet?

ASSISTENTEN

Ja, vi er politi.

FRU HOLMAN

Politi?

FØRSTEBETJENTEN

Ja, fra kriminalpolitiet. Tror De vi kunne få komme inn?

FRU HOLMAN?

Inn? Ja, selvsagt. Kom endelig inn.

ASSISTENTEN

Tusen takk.

FØRSTEBETJENTEN

Takk.

FRU HOLMAN

Dere kommer fra politiet?

ASSISTENTEN

Ja.

FRU HOLMAN

Kriminalpolitiet?

FØRSTEBETJENTEN

Ja. Det er riktig: kriminalpolitiet.

FRU HOLMAN

Men hvorfor? Hva er galt? Har det skjedd noe?

FØRSTEBETJENTEN

Ja, Fru Holman. Vi er lei for det. Mannen deres er død.

FRU HOLMAN

Hva er det De sier?

ASSISTENTEN

Mannen Deres er død. Han er myrdet.

FRU HOLMAN

Mannen min? Myrdet?

FØRSTEBETJENTEN

Ja, Fru Holman. Mannen deres er blitt myrdet.

FRU HOLMAN

Hva sier De? Jeg forstår ikke! Myrdet? Hvordan?

ASSISTENTEN

Han ble stukket ned.

FRU HOLMAN

Stukket ned?

FØRSTEBETJENTEN

Ja, med en kniv.

FRU HOLMAN

Med en kniv?

FØRSTEBETJENTEN

Ja, Fru Holman. Mannen deres ble stukket ned med en kniv.

ASSISTENTEN

I brystet.

FRU HOLMAN

De forteller meg at mannen min er blitt myrdet? At han er blitt stukket ned med en kniv? I brystet?

FØRSTEBETJENTEN

Ja, Fru Holman. Det er slik det er.

FRU HOLMAN

Jeg må rope på datteren min.

Katja!

Katja er datteren min.

Katja, kom hit er du snill.

DATTEREN

Mor, hva er det? Har noe skjedd?

FRU HOLMAN

Disse herrene er fra politiet.

ASSISTENTEN

Det er riktig. Vi kommer fra kriminalpolitiet.

DATTEREN

Kriminalpolitiet? Dere kommer fra kriminalpolitiet?

FRU HOLMAN

Katja. De sier at din far er blitt myrdet.

DATTEREN

Myrdet?

FRU HOLMAN

Ja. Han er blitt stukket med en kniv, sier De.

Var det ikke det dere sa? At han er blitt stukket med en kniv?

FØRSTEBETJENTEN

Det er sant. Mannen deres har blitt stukket ned med en kniv.

DATTEREN

Faren min er stukket ned med en kniv?

FRU HOLMAN

Ja, i brystet. Sa dere ikke det? At han er blitt stukket i brystet?

FØRSTEBETJENTEN

Ja, Fru Holman. Det sa vi. At mannen deres har blitt myrdet med et knivstikk i brystet.

DATTEREN

Men hvordan? Hvor? Når?

ASSISTENTEN

Han ble funnet ved parkeringsplassen nå i kveld.

DATTEREN

Ved parkeringsplassen?

ASSISTENTEN

Ja, det var ved parkeringsplassen han ble funnet. Med en kniv i brystet.

DATTEREN

Mor, det må Far få vite.

FRU HOLMAN

Ja. Ja, det må han.

DATTEREN

Far! Kom hit litt er du snill!

HERR HOLMAN

Hva er det? Har noe skjedd? Hvem er dette?

DATTEREN

De er fra politiet.

HERR HOLMAN

Politiet?

FRU HOLMAN

Fra kriminalpolitiet.

HERR HOLMAN

Kriminalpolitiet?

FØRSTEBETJENTEN

God aften. Er De herr Holman?

HERR HOLMAN

Ja? God aften. Jeg er Holman, ja, det er jeg.

DATTEREN

De sier at du er død.

FRU HOLMAN

Myrdet!

DATTEREN

Stukket ned!

FRU HOLMAN

Med en kniv!

DATTEREN

I brystet.

HERR HOLMAN

Med en kniv? Jeg?

FRU HOLMAN

Det var det de sa.

HERR HOLMAN

De sa at jeg er blitt myrdet?

FRU HOLMAN

Ja.

FØRSTEBETJENTEN

Det er riktig, herr Holman. De er blitt myrdet.

DATTEREN

Med en kniv. På parkeringsplassen.

HERR HOLMAN

Men det kan jo ikke være sant! Jeg så meg i speilet i dag morges og da var jeg da granngivelig i live.

FØRSTEBETJENTEN

Det var i morges, herr Holman, men De ble funnet i aften.

Døden inntraff nøyaktig klokken 18. I dag morges var De i live. Nå er De død!

I galaksen

B

Vent! Jeg har noe jeg må si.

(Til publikum)

Samtidig på en helt annen kant av universet var det onde imperiets styrker i ferd med å samle seg til det siste avgjørende slaget om herredømmet over galaksen. En gigantisk laserkanon var rettet mot opprørernes tilholdssted. Snart ville planeten Orgon smelte som en ball av bly.

(Slutt)